

l'arada
Setembre 2007
Abril 2008
www.larada.net/ca/

Notes per a
la interpretació del PAI.
Març 2009
Núm. 8/10

8 Accions el PAI

El Pla d'Acció Integral del Solsonès (PAI) conté aquelles accions resultants dels diferents tallers i entrevistes realitzades, des que iniciarem el projecte ESPAIS al setembre del 2007.

Aquest Pla d'Acció serà tramès a totes les entitats, que tenen alguna responsabilitat o capacitat de gestió en els diferents àmbits que hem vingut treballant conjuntament fins al moment -administracions, institucions i teixit associatiu- així com també la població en general.

L'objectiu és que aquests actors del territori, i també la població no associada, tinguin en compte el contingut que s'hi presenta, i que el prenguin en consideració a l'hora de treballar en els diferents àmbits citats.

Es tracta, sens dubte, d'un recull de mesures d'autoria col·lectiva, un recull d'inquietuds i propostes de totes aquelles persones que han volgut participar del procés, i esperem i confiem que els diferents actors involucrats en el disseny i aplicació de les estratègies de desenvolupament per a la comarca del Solsonès així ho entenguin i adoptin la seriosa valoració que un exercici d'esforç col·lectiu tan gran es mereix.

QUÈ ÉS?

El Pla d'Acció Integral del Solsonès és un llibre en el que es recullen els resultats d'un any de treball conjunt entre l'Associació l'ARADA i les persones, entitats i institucions que habiten i donen vida a la comarca del Solsonès. Com molts recordareu, al setembre del passat 2007 vam iniciar una ronda d'actes de presentació del projecte ESPAIS en cinc municipis de la comarca; un any de procés que ens ha portat a recollir impressions, anàlisis i propostes de tota aquella persona que ha volgut prendre part en els diferents tallers de participació realitzats, així com d'altres informacions que hem recollit gràcies a diferents entrevistes a actors claus de la comarca així com d'altres fonts d'informació consultades. El PAI del Solsonès és, doncs, el resultat de tot un any de treball col·lectiu que ha comptat amb l'esforç i col·laboració de nombrosos habitants, i que veu el punt i final del procés d'estudi en la publicació d'aquests resultats.

PER QUÈ SERVEIX

L'objectiu de la publicació del PAI és el de crear una guia, un recull de tot allò proposat al llarg del projecte amb la pretensió d'esdevenir realitat. En aquest sentit, la intenció de la publicació d'aquest estudi és la d'aportar una bateria de propostes, noves idees i projectes per a fer realitat una millora de la qualitat de vida dels habitants del Solsonès en diversos sentits i fronts d'actuació. Enfortir les virtuts i disminuir les mancances per, entre totes, fer front a les problemàtiques actuals i encarar el futur amb noves perspectives i energies renovades.

QUÈ S'HI POT TROBAR?

En el PAI hi podreu trobar diferents apartats. A més dels pròlegs per contextualitzar el projecte, segueixen la necessària introducció i un breu resum de les situacions més centrals que defineixen l'estat actual en que es troba la comarca als ulls de les persones participants: la diagnosi participativa. Una vegada constatada la situació actual, és el torn de descriure quin són els principis bàsics en que estan basades les propostes d'intervenció: l'estratègia de desenvolupament. Per últim, i de manera destacada, hi podreu trobar les propostes concretes d'acció, és a dir, la descripció acurada de les idees sorgides al llarg de tot el procés per tal de contribuir al desenvolupament rural comunitari de la comarca del Solsonès.

Aquestes accions es troben presentades en uns requadres per tal de sistematitzar-ne les dades (vegeu el revers), i agrupades en diferents programes que, alhora, es troben inclosos dins unes línies estratègiques i uns blocs temàtics de caràcter més genèric.

Finalment, presentada com a Annex, el PAI presenta una diagnosi comarcal que, a diferència de l'anterior, ha estat elaborada per l'equip tècnic de l'Arada. L'objectiu que presegueix és oferir una aproximació més acurada de la realitat comarcal que pot servir-nos com a recurs per a la implementació de les accions.

DE QUÈ I QUI NECESSITA?

La nostra intenció ha estat la de presentar les accions de la manera més clara, concreta i útil per a la consulta. Es tracta d'un document que no només ha de servir per als professionals de la planificació i gestió tècnica o administrativa sinó que, a l'igual que la naturalesa mateixa de tot el procés realitzat fins al moment, el PAI ha de servir també com a suport i font d'iniciatives de la societat solsonina en general. En la mateixa línia voldríem constatar, una vegada més, que si bé confiem en que les iniciatives proposades en aquest document gaudeixin de bona acollida pels professionals citats -des d'institucions de tota mena fins a la pròpia administració local i comarcal-, és també el nostre desig alhora que un imperatiu necessari el fet que la societat en general s'involucri en la seva realització. Són molts els àmbits econòmics i professionals als que el PAI fa referència; per tant, en podran fer ús persones de sectors diversos com la pagesia, el sector turístic, els comerciants, la gent que treballa en serveis, educació, sanitat, gestió pública, etc. Al cap i a la fi, el contingut del mateix PAI ha sorgit dels habitants de la comarca. Creiem, doncs, que sou vosaltres també qui heu de fer realitat aquelles propostes que heu fet per, així, ajudar a transformar aquells aspectes que amb tanta predisposició ens heu traslladat i explicat. El desenvolupament comunitari és cosa de tots i totes, i aquesta és la idea principal que hem pretès transmetre en tot allò que hem fet al llarg dels ESPAIS.

ON TROBAR-LO?

A diferència de les diferents publicacions que fins al moment hem anat editant, el PAI del Solsonès és un llibre que compta amb un volum considerable de pàgines. Per aquest motiu, en aquesta ocasió no n'editarem tantes còpies, com per fer-les arribar a totes les llars del Solsonès. Del PAI n'hem editat menys còpies, i les podeu trobar en els principals establiments públics de la comarca: Ajuntaments, biblioteques, escoles i centres de formació, locals socials i d'altres. Si en voleu una còpia per vosaltres, no dubteu en demanar-la en aquests mateixos espais o bé sol·licitar-la en l'acte de presentació pública que es realitzarà. Val a dir que les còpies impreses seràn més limitades però podeu aconseguir l'edició digital del PAI descarregant-la al portal electrònic (www.larada.net/ca/) o sol·licitant-nos una còpia de CD. I si no us fos possible aconseguir-lo per cap d'aquestes vies, no dubteu en contactar-nos. Esperem que sigui del vostre interès i utilitat.

EXPLICACIÓ ACCIÓ

En aquestes fitxes, com podeu veure, hi apareixen descripcions força detallades de les accions que han sorgit al llarg del procés. A la llegenda que us adjuntem hi podeu trobar el significat de cadascuna de les categories que componen la fitxa, de manera que us sigui més fàcil la consulta i comprensió del PAI. A tall d'exemple, i basant-nos amb aquesta fitxa, estem proposant la creació d'una nova ruta temàtica amb un objectiu concret (Crear nous eixos de presentació de la oferta turística patrimonial) que té, a més, d'altres conseqüències positives per a la comarca (l'anomenat Valor Afegit). Es mostren també moltes altres categories de caràcter formal: si es tracta d'una mesura encaminada a l'àmbit rural o urbà; si se'n beneficia algun col·lectiu especialment vulnerable; si la pot aplicar un sol municipi o és millor fer-ho a nivell comarcal; i també si és una acció puntual o permanent, i el termini de temps que es calcula necessari per fer-la realitat. A banda d'aquesta informació, existeixen categories que són més 'elàstiques': són uns apunts que serveixen per iniciar la navegació, però que no tracen una ruta que cal seguir fil per randa. Simplement, constitueixen un cos d'aportacions, la majoria de les quals han sorgit de les propostes dels participants. Entre aquestes hi podem trobar els tipus d'actors que creiem que poden tirar endavant les mesures; algunes possibles vies de finançament externes als habituals pressupostos dels Ajuntaments i el Consell Comarcal; i, per últim, les tasques. L'apartat referent a les tasques és el més elàstic: hi trobareu un possible procés per a fer realitat les accions; un seguit de passos que enumerem per a permetre una construcció mental de la realització de l'acció. En aquest sentit, ens reiterem en indicar que no es tracta d'un únic camí, sinó d'un de possible que hem volgut plasmar a fi i efecte d'oferir la possibilitat de visualitzar-ne la seva implementació. Per tant, doncs, les indicacions fetes en les 'Tasques' pretenen aportar idees però mai limitar-les a l'hora de cercar el camí per a realitzar les propostes enumerades.

ALGUNES ACCIONS DEL PAI

- Realització de campanyes de sensibilització entorn a l'Escola Rural i la importància del paper que desenvolupa com a element integrador en el territori.
- Creació de cooperatives de treball juvenil que fomentin l'autoocupació entre els joves.
- Pla de comunicació/educació sobre la multifuncionalitat de pagesia a la societat en general.
- Estudi de la viabilitat d'instal·lar una petita indústria transformadora de producte agrari itinerant.
- Creació d'un curs de formació en guiatge turístic.
- Creació d'un portal associatiu a Internet.
- Creació d'un Servei d'Assistència Integral (SAI) en els petits municipis.
- Creació d'una 'Marca Solsonès' que englobi tota la oferta turística i patrimonial.
- Consolidació d'instruments polítics de participació ciutadana.

Codi i nom de l'acció

El nom de l'acció és bàsicament un títol per identificar-la. Ara bé, també existeix un codi que permet situar l'acció dins el Bloc, Línia Estratègica i Programa al que pertany.

Exemple:
ECT 11.2.3
 ECT > Bloc 'Economia i Treball'
 11 > Línia estratègica 11
 2 > Programa 2
 3 > Número de l'acció.

Descripció de l'acció

Breu descripció del significat de l'acció.

Objectiu

Objectiu principal que persegueix la implementació de l'acció.

Àmbit

Àmbits de la diagnosi en els que la implementació de l'acció incideix més directament. La diagnosi s'estructura entorn diversos àmbits temàtics generals que en les fitxes de les accions es desglossen en altres categories.

Context

Context socio-territorial al que l'aplicació de l'acció s'encamina de manera preferent:

- Rural / Urbà (Solsona i Sant Llorenç)

Termini d'aplicació

Període de temps aproximat que es requereix per a implementar l'acció.

- Curt: fins a 6 mesos.
- Mitjà: de 6 mesos a un any i mig.
- Llarg: més d'un any i mig.

ECONOMIA I TREBALL | TURISME
 LE.11.APOSTA PER UN NOU MODEL TURÍSTIC
 PROG.2. VINCULACIÓ DE LA OFERTA TURÍSTICA I EL PATRIMONI

ECT 11.2.3 **CREACIÓ D'UN ITINERARI ENTORN LA TECNOLOGIA TRADICIONAL D'APROFITAMENT DE L'AIGUA**

DESCRIPCIÓ
 Creació d'una ruta comarcal que es vertebrí entorn la visita d'elements patrimonials d'interès relacionats amb la tecnologia tradicional aplicada a l'aprofitament de l'aigua

TASQUES

- Recerca i cens de tots els elements patrimonials comarcals en relació a la tecnologia tradicional d'aprofitament de l'aigua (Fonts, Salines, Molins, Ariets, Basses, Ponts, Aqüeductes, Pous de gel, etc.).
- Recerca de la documentació i informació necessàries per tal de presentar els elements patrimonials completament contextualitzats en el seu període històric de creació, així com per tal d'oferir-ne una completa explicació narrativa del seu objectiu, funcionament, efectivitat i d'altres curiositats.
- Avaluació de l'estat de conservació dels elements patrimonials i aplicació de les mesures d'condicionament necessàries per a la seva visita.
- Creació d'un fil conductor o explicació narrativa que vertebrí els diferents elements i ofereixi una presentació de continuïtat homogènia.
- Edició d'un material de promoció i narració de la nova ruta temàtica.
- Estudi de la possibilitat d'oferir un curs de formació en guiatge turístic per oferir visites guiades a escolars o altres públics.

OBJECTIU
 Crear nous eixos d'interès en la presentació i promoció dels elements patrimonials d'interès turístic.

VALOR AFEGIT

- Millorar la qualitat de l'oferta turística comarcal.
- Fomentar la valorització del patrimoni comarcal cap a la població de la pròpia comarca.

ÀMBIT
 Identitat | Turisme | Economia local

CONTEXT Rural - Urbà	ÀMBIT D'APLICACIÓ Comarcal
TERMINI D'APLICACIÓ Mitjà	PERIODICITAT Puntual
TIPUS D'ACTORS Consortis i Patronats sectorials Associacions professionals i sindicats Administració local Administració comarcal Teixit Associatiu Centres d'investigació i formació Persones a títol individual	
POSSIBLE FINANÇAMENT • Subvencions als Consells Comarcals per a la senyalització d'itineraris turístics rurals. Direcció General de Turisme, Departament d'Innovació, Universitats i Empresa.	
INDICADORS DE SEGUIMENT • Nombre d'elements patrimonials entorn la temàtica censats. • Redacció d'un projecte amb la pertinent contextualització, explicació històrica i vehiculació de presentació conjunta de la ruta. • Nombre i substancialitat de les intervencions de millora de presentació dels actius realitzades. • Quantitat i distribució del material de promoció específic editat. • Oferta de visites guiades i quantitat de demanda registrada.	

Capçalera

Ubicació de l'acció en el PAI del Solsonès. Bloc, Línia estratègica i programa on pertany.

Tasques

Orientació sobre els passos a seguir per assolir la implementació de l'acció. En aquest sentit cal remarcar que la informació que s'aporta és purament indicativa i marca un dels camins possibles per a la realització de l'acció.

Valor afegit

Altres efectes que tindria la implementació de l'acció a banda de l'assoliment dels objectius específics.

Àmbit d'aplicació

Àmbit territorial d'aplicació de l'acció:

- Municipal
- Supramunicipal
- Comarcal

Periodicitat

Periodicitat amb que cal aplicar l'acció.

- Puntual (realitzant un acte o actuació concreta una sola vegada)
- Anual (si es repeteix cada any)
- Permanent (creant una estructura estable)
- Altres periodicitats

* Ubicació de les icones com a 2n. nivell de lectura:

Els col·lectius especialment beneficiats

Aquesta icona pretén donar un segon índex de lectura a les accions del PAI que, més enllà del criteri temàtic, permeti també una fàcil recerca de les accions encaminades a minimitzar el risc d'exclusió social d'aquests col·lectius.

- J** Joves
- D** Dones
- GG** Gent Gran

I ARA QUÈ?

PRESENTACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ INTEGRAL DEL SOLSONÈS (PAI)

Presentació dels resultats sorgits del projecte espais setembre 2007 - juny 2008

Dissabte, 16 de maig - 17:00h
 Sala Gòtica del Consell Comarcal

*L'acte s'emmarcarà dins la Fira de Sant Isidre, i anirà acompanyat de ponències sobre temàtiques tractades durant el procés participatiu

Col·laboren amb el projecte **espais**

**Fundació
Món Rural**

**OBRA SOCIAL
Caixa Sabadell**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació**

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Generalitat de Catalunya
**Departament de Medi Ambient
i Habitatge**

Generalitat de Catalunya
 Departament de Governació
 i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana

